

Vragenlijst voor burgers in de energietransitie

Deze vragenlijst helpt burgers, bewonersgroepen en energiecoöperaties om invloed uit te oefenen op de energietransitie. De energietransitie komt vaak van bovenaf, maar raakt iedereen lokaal. Door de juiste vragen te stellen, wordt de dialoog opener, eerlijker en effectiever.

1. Vragen aan het Rijk (beleidsniveau)

- - Hoe waarborgt de Rijksoverheid een eerlijke verdeling van kosten en baten van de energietransitie?
- - Op welke manier wordt er rekening gehouden met mensen die niet kunnen investeren, maar wel geraakt worden?
- - Hoe wordt de burgerstem meegenomen bij nationale beslissingen over wind op zee, kernenergie of infrastructuur?
- - Komt er toezicht op de maatschappelijke effecten van netverzwaring (bv. in woonwijken of natuurgebieden)?
- - Hoeveel ruimte blijft er over voor alternatieve modellen zoals energiegemeenschappen?

2. Vragen aan de provincie (ruimtelijk coördinerend niveau)

- - Hoe bepaalt de provincie welke regio's wat opwekken? En op basis waarvan?
- - Op welke manier worden kleine initiatieven ondersteund of juist ontmoedigd?
- - Hoe zorgt de provincie voor balans tussen energievoorziening, landschap en landbouw?
- - Is er een open datakaart waar burgers kunnen zien waar opwek of netverzwaring gepland staat?
- - Hoe kunnen burgers en coöperaties vroeg instappen in provinciale energieprojecten?

3. Vragen aan de gemeente (uitvoerend lokaal niveau)

- - Op welke manier worden wijkbewoners betrokken bij plannen voor warmtetransitie of laadinfra?
- - Wat doet de gemeente om energiearmoede tegen te gaan bij mensen zonder investeringsruimte?
- - Wordt er ingezet op lokaal eigendom van energieprojecten? Zo ja, hoe wordt dat georganiseerd?
- - Hoe wordt er samengewerkt met netbeheerders om tijdig te plannen bij nieuwbouw of wijkvernieuwing?

- - Zijn er platforms of overlegmomenten waar burgers vragen kunnen stellen en initiatieven aandragen?

4. Vragen aan de netbeheerder

- - Waar zit het net vol, en waarom? Is dat publiek inzichtelijk?
- - Hoe prioriteert de netbeheerder aansluitingen bij schaarste?
- - Kunnen bewoners of bedrijven meedenken over slimme oplossingen zoals opslag of energiedelen?
- - Komt er transparantie over de investeringen en wachttijden?
- - Is er ruimte voor energie-initiatieven op wijkniveau, en hoe verloopt dan de samenwerking?

5. Vragen aan bedrijven en ontwikkelaars

- - Is er sprake van lokaal eigendom of winstdeling bij zonne- of windprojecten?
- - Hoe wordt rekening gehouden met landschap, leefomgeving en participatie?
- - Welke garanties worden er geboden voor langdurige betrokkenheid en niet alleen profijt?
- - Zijn er mogelijkheden om als burger in te stappen in projecten (coöperatief, financieel, beleidsmatig)?
- - Hoe wordt openheid van zaken gegeven over impact en keuzes?

6. Vragen aan jezelf en medeburgers

- - Wat kunnen wij samen organiseren om invloed uit te oefenen op de energietoekomst van onze buurt?
- - Waar zitten onze krachten en grenzen (technisch, sociaal, financieel)?
- - Hoe maken we van onze buurt een energie-gemeenschap in plaats van alleen een afnemer?
- - Hoe zorgen we dat iedereen meedoet, ook wie minder middelen heeft?
- - Willen we reageren op plannen, of ook zelf initiatief nemen?